

GODA Cecilia Fasth Anita Kannermark **GRUNDER**

Vardagssvenska
för nyanlända

LÄRARHANDLEDNING

 Folkuniversitetets förlag

Första upplagan
© 2016 Cecilia Fasth, Anita Kannermark och
Folkuniversitetets förlag

ISBN 978-91-7434-693-0

Till läraren

Nya samhällsförhållanden och nya undervisningssituationer ställer krav på nya läromedel. *Goda grunder – vardagsvenska för nyanlända* är ett uppdaterat och moderniserat urval texter och övningar ur det klassiska läromedlet *Goda grunder*.

Ett välbeprövat och gediget läromedel är en god hjälp vid språkinläring, både för enskilda deltagare men också för olika lärare och utbildningsanordnare. Läromedlet är utformat för att fungera väl även i de fall utbildaren kanske har en annan bakgrund än som språklärare. Den grundläggande tanken är att detta läromedel ska kunna användas både på kortare kurser och vid självstudier för dem som vill komma igång direkt med det svenska språket.

Goda grunder – vardagsvenska för nyanlända är en kombinerad läro- och övningsbok. Vi är helt övertygade om att lärandet främjas av att varje deltagare får sin egen bok. En bok där man kan göra egna understrykningar, egna översättningar till modersmålet i marginalen, skriva egna svar på övningar etc. En grammatikdel längst bak fungerar som en uppslagsdel att löpande gå tillbaka till.

Denna lärarhandledning är utformad för att det ska gå snabbt och lätt att få idéer till hur man kan arbeta mer djupgående med en text och/eller övning. Lärarhandledningen är skriven särskilt för att fungera även för den som har begränsad erfarenhet av att undervisa och leda kurser.

Läromedlets olika teman är utvalda för att ge nyanlända kunskap om och förståelse för det svenska samhället. De fungerar även väl som utgångspunkter för gruppdiskussioner och skapar förförståelse inför kommande kontakter med det svenska samhället.

Goda grunder – vardagsvenska för nyanlända är en bok som asylsökande och andra nyanlända kan ha med sig i fortsatta möten med svenska språket och samhället.

Författarna

Folkuniversitetets förlag

Att arbeta med Goda grunder – vardagssvenska

Dra nytta av gruppdynamiken

Att lära känna varandra och läraren i gruppen är viktigt för ett gott inlärningsklimat. Ta vara på gruppens resurser och deltagarnas vilja att hjälpa varandra, genom att ibland låta dem sitta i språkgrupper med samma modersmål och hjälpas åt att lösa en uppgift. Ett gott inlärningsklimat motiverar och lyfter deltagarna i stället för att fokusera på misstag. Uppmuntra alla försök till såväl muntlig som skriftlig kommunikation.

Låt det ta tid

Att lära sig ett språk tar tid. Vissa vill kanske gå snabbt framåt i boken för att lära sig så mycket som möjligt. Men ett ingående och varierat arbete med texter och övningar skapar djupare kunskap och förståelse för språket. Det är också viktigt att den muntliga förmågan hänger med i processen.

Uttal

Jobba varje dag med uttal och gärna extra mycket i början. Svenskans uttal avviker mer än vad man tror från skriftspråket.

Genom att lyssna på om tonen går upp eller ner i en fras kan ni träna intonation. Öva också betoning genom att till exempel ta en av dialogerna, lyssna på inspelningen och markera vilka ord som är betonade.

Träna lång vokal och lång konsonant. Ta t.ex. glas och glass. I glas är det vokalen (a) som är lång, i glass är det konsonanten (s).

Arbeta vidare med uttal av vokaler, vilket brukar vara särskilt svårt. Även konsonantljud, som det så kallade sju- och tjugoljudet liksom ”ng”, är bra att lägga extra tid på.

Reduktion och assimilation förekommer ofta i svenskt uttal. Till exempel uttalas inte alla bokstäver i ”Jag heter” utan det låter snarare ”Ja ete”. ”En bil” uttalas nästan som ”Em bil” då språkljuden färgar av sig på

varandra, så kallad assimilation. Att uppmärksamma skillnaderna i tal- och skriftspråk är viktigt i början.

Grammatik

Längst bak i boken finns en grammatikdel. Den är tänkt som en uppslagsdel och som stöd när ni arbetar med grammatik. Självklart kan du som lärare beroende på gruppens studiebakgrund alltid lägga till olika grammatikövningar. Här har vi dock begränsat oss till några konkreta, passande övningstips till några av avsnitten.

Tänk dock på att det viktiga är hur deltagarna *använder* grammatiska regler när de producerar språk på den här kursen, inte specifika namn på ordklasser och satsdelar. Men ingenting hindrar förstås deltagarna att fördjupa sig mer i grammatiken under varje avsnitt, än vad som föreslås här i lärarhandledningen.

Ordlistor

Låt gärna deltagarna göra sina egna ordlistor. Samla ord i varje avsnitt och låt dem skriva dem på sitt eget språk. Efter kursens slut har de på så vis en egen miniordlista. Det finns även separata ordlistor som hör till det ursprungliga läromedlet *Goda grunder*. Ordlistorna finns på 18 olika språk, bland annat arabiska, persiska, tigriska och rumänska. Det går förstås även bra att slå upp ordens betydelse på nätet.

Läxa

Att deltagarna studerar själva mellan träffarna är bra. För att läxan ska fungera på bästa sätt bör den vara någonting som ni redan har gått igenom. Att repetera det ni har gjort tillsammans är en bra grund för läxa. Förslagen här i lärarhandledningen kan fungera som en utgångspunkt som du som handledare kan bygga ut.

Bildsats och inledning

Mål

- Känna till vanliga ord, uttryck och fraser.
- Inblick i grammatisk terminologi.

Substantiv, verb, adjektiv

Gå igenom en ordklass i taget. Lyssna och säg efter i kör. Låt deltagarna slå upp orden. Repetera flera gånger.

Personuppgifter

Deltagarna övar på att be om och ge information.

- Jag heter ... förnamn + efternamn
Vad heter du?
- Jag heter ...
- Jag bor på X-gatan ... i ... (adress).
Var bor du?
- Jag bor ...

Öva ord- och satsintonation på gatunamn och ortsnamn. Låt alla fylla i sina uppgifter.

Alfabetet

Lyssna på alfabetet. Gå igenom bokstäverna. Träna särskilt uttal av vokalerna.

Några viktiga fraser

Öva på fraserna. Utöka antalet varianter med t.ex. ”tjena”, ”hallå”, ”hejsan” etc. Finns det andra fraser deltagarna redan kan, som t.ex. hur man tackar, så ta upp det också.

I klassrummet – substantiv

Börja muntligt och utgå från det som de kan t.ex. penna och papper. Läs orden högt. Hitta föremålen i klassrummet om möjligt. Låt dem skriva orden på sitt modersmål.

Ställ ja/nej-frågor samt V-frågor (frågeordsfrågor).

- Heter det här penna på svenska?
- Heter det här penna eller bok på svenska?
- Vad heter det här på svenska?

I klassrummet – verb

Ta några verb och meningar i taget. Låt gärna deltagarna diskutera vad de betyder på sina modersmål. Visa och ge exempel om möjligt. Låt dem skriva på sitt modersmål.

Räkneord

Ta en bit i taget. Lyssna på uttalet. Säg efter. Träna på flera sätt muntligt, till exempel:

- Hur gammal är du?
- Jag är x år?
- Vilket datum är det i dag?
- I dag är det den x.

Här kan det också passa bra att titta på svenska sedlar och mynt samt göra enklare matematiska beräkningar på svenska.

Klockan

Gå igenom klockslag. Börja med hel och halv timme. Öva först på att uppfatta klockslag och därefter på att själv säga tiden. Gå igenom digitaltid. Träna gärna klockan vid flera tillfällen de närmaste gångerna.

Vad är klockan?

Låt dem skriva klockslagen med bokstäver. Träna sedan uttal av klockslagen.

Veckodagar och andra tidsuttryck

Lyssna och öva uttal. Ta fram en kalender och titta. Ha gärna en kalender i klassrummet. Ställ enkla frågor:

- Vilken dag är det i morgon?
- Vilken månad är det nu?
- Vilken årstid är det?

Börja gärna varje lektion med att fråga vilken dag det är i dag.

1 Sverige

Mål

- Kunna använda frågeord.
- Personliga pronomen.
- Känna till något om Sveriges geografi.
- Kunna be om/ge information.

Arbete med text

Börja med att titta på en karta över Sverige. Titta på var ni befinner er. Peka ut de tre största städerna. Repetera att stor bokstav används vid geografiska namn.

Lyssna på texten. Leta efter geografiska namn i texten. Hjälp till med förståelsen. (Deltagarna behöver dock inte förstå allt.)

Grammatik

Ordföljd: Öva huvudsatser som innehåller S = Subjekt, V = verb och O = objekt. T.ex.:

Han läser en tidning.
S V O

Gör om det till en fråga:

Läser han en tidning?
V S O

Läsförståelse

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt deltagarna sitta i smågrupper.

Personliga pronomen 1

Gå igenom personliga pronomen. Deltagarna söker efter personliga pronomen i texten om tågresan och därefter gör de övningen.

Arbete med text

Börja med att studera en världskarta tillsammans. Gör gemensamt en uppställning

med varje deltagares namn, land, antal invånare, huvudstad, världsdel. Titta på kartan. Gör sedan samma sak med Sverige.

Lyssna på texten många gånger. Slå upp svåra ord. Låt alla berätta kort om sitt respektive hemland.

Substantiv 1

Repetera ordklassen substantiv. Låt deltagarna göra övningen enskilt eller i grupp.

Frågeord 1

Repetera frågeord. Börja med fraser som du vet att deltagarna kan, till exempel:

- Vad heter du?
- Var bor du? o.s.v.

Låt deltagarna göra övningen. Gå igenom den tillsammans. Hjälps åt att svara på frågorna.

Muntlig kommunikation

Välj ut några enkla frågor som:

- Varifrån kommer du?
- Vilket språk talar du?

Låt alla jobba i smågrupper.

Läxa

- Personliga pronomen.
- Några geografiska ord.
- Frågeord.

2 Hemma igen

Mål

- Berätta om rutiner på morgonen.
- Svara/presentera sig i telefon.
- Avsluta telefonsamtal.
- Några vanliga rumsprepositioner, t.ex. på, i, framför.

Arbete med text

Gå igenom verben: ”vakna”, ”stiga upp” etc. Skriv på tavlan. Skriv hela meningar tillsammans. Läs texten högt för gruppen eller låt deltagarna lyssna på inspelningen.

Gå igenom viktiga ord i texten.

(De behöver inte förstå alla ord.)

Läs i par eller körläs i gruppen.

Arbeta med ord och uttryck.

Gör meningar tillsammans i gruppen.

Använd motsatserna:

Vakna/somna

På morgonen/på kvällen

Stiga upp/lägga sig

Klä på sig/klä av sig

Läsförståelse 2

Deltagarna svarar på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt dem sitta i smågrupper.

Hörförståelse 2

Lyssna på texten. Lyssna flera gånger.

Deltagarna fyller i svaren. Rätta tillsammans. Lyssna en gång till.

Eriks rum (bilduppslag)

Ta reda på vad möblerna heter.

Träna på prepositioner.

Grammatik

Skriv namnen på några av möblerna från övningen ”Eriks rum” i både singular obestämd och bestämd form.

Till exempel: en säng – sängen.

Muntlig kommunikation

Be deltagarna berätta vad de ser på bilden.

Be dem rita sitt rum, och sedan visa på bilden och berätta för någon i gruppen.

Läxa

- Nya ord.
- Texten.
- Berätta om sin morgon.

3 Vem är Erik?

Mål

- Kunna berätta lite om sig själv och andra.
- Kunna fylla i en enklare blankett.
- Kunna be om och ge information.

Arbete med text

Utgå från rubriken. Ställ några lätta frågor om Erik. Låt deltagarna fantisera, på det sättet kan man locka fram nya ord och fraser. Skriv orden på tavlan.

Läs/spela upp texten. Ställ övergripande frågor. Knyt an till frågorna du ställde inledningsvis.

Ta upp och öva uttrycken: Jaså, jaha, nähä, javisst, ja, jovisst.

Varva körläsning, individuell högläsning och parläsning.

Läsförståelse 3

Låt deltagarna svara på frågorna. Gå igenom svaren tillsammans.

Räkneord 3

Repetera räkneorden på sidan 15. Gör övningen på sidan 31. Utöka genom att repetera månaderna på sidan 17.

Fråga: Vad heter den femte månaden?

Deltagaren/-na svarar: Den femte månaden heter maj.

Vem är du? 3

Gör först övningen tillsammans med påhittade uppgifter. Låt sedan deltagarna fylla i sina egna uppgifter.

Muntlig kommunikation

Gå igenom hur man frågar för att få information om en person. Skriv ner frågorna:

- Vad heter du?
- Var är du född? etc.

Låt sedan deltagarna träna att fråga och svara.

Läxa

- Att muntligt berätta något om sig själv med hjälp av uppgifterna på sidan 32.

4 Född i Finland – bor i Sverige

Mål

- Öva och befästa fler personuppgifter.
- Kunna berätta lite om sig själv.
- Kunna berätta lite om vardagliga sysslor.
- Kunna be om/ge information.
- Namn på några vanliga yrken.

Arbete med text

Berätta att texten handlar om Eriks mamma. Innan ni börjar läsa så hjälps åt att konstruera några enkla frågor om Eriks mamma. Svaren tar ni reda på när ni läser texten. Till exempel:

- Vad heter hon?
- Hur gammal är hon?
- Vad jobbar hon som?

Läs/lyssna på texten. Låt deltagarna svara på frågorna ni gjorde.

Korta svar 4

Träna först korta svar.

Använd enkla ja- och nejfrågor som deltagarna är bekanta med. Till exempel:

- Är du gift?
- Ja (Nej), det är jag (inte).
- Kan du tala spanska?
- Ja (Nej), det kan jag (inte).

Låt deltagarna sedan svara på frågorna. Var nogga med att de inte bara svarar ja och nej. Gå igenom svaren tillsammans.

Yrken 4

Låt deltagarna översätta yrkena och göra uppgiften. Gå igenom den tillsammans. Träna uttal på yrkena. Fråga om de kan namnet på några andra yrken. Skriv upp dessa, hjälp dem med namn på andra yrken som är relevanta.

Muntlig kommunikation

Låt deltagarna träna på att berätta något om sig själva och sina yrkesliv. Anpassa svårighetsgrad efter deltagarna och deras bakgrund.

Till exempel:

Jag heter Aina, jag är lärare i matematik.

Jag heter Hussein. Jag är frisör, jag kan klippa både män, kvinnor och barn.

Jag heter Elica, jag vill studera till sjuksköterska.

Läxa

- Yrkesord, att kunna berätta något om sig själv och sitt yrke.

5 I personalrummet

Mål

- Kunna presentera sig, inleda och avsluta samtal.
- Kunna be om/ge information.

Arbete med text

Väck intresse för texten genom att spela rollen som Jan. Säg att du är en man och att du har paus på jobbet och sitter i personalrummet. Deltagarna ställer frågor. Förslag på uppgifter att fråga om:

- förnamn
- efternamn
- yrke
- arbetsuppgifter
- bostadsort
- barn

Skriv upp frågorna på tavlan om det behövs. Svara på frågorna. Skriv även upp svaren på tavlan. Körläs svaren.

Lyssna på texten.

Låt dem läsa dialogen i par.

Korta svar 5

Låt deltagarna svara på frågorna. Uppmuntra dem till att svara med hela meningar. Gå igenom svaren tillsammans. Vissa av frågorna har givna svar, andra beror på den som svarar. Träna att skriva om ett jakande svar till ett nekande och vice versa.

Morgon i staden etc. (två bilduppslag)

Man kan arbeta med bilderna på flera sätt, till exempel fokusera på vilka yrken man ser på bilden.

- Vilket yrke har x? (yrke)
- Vad gör x på arbetet? (arbetsuppgifter)
- Var arbetar x? (arbetsplats)

Eller ta upp frukt och grönsaker eller torg-handeln. Vilka frukter och grönsaker kan de namnen på? Vilka brukar de handla?

Vad kan man säga? 5

Låt deltagarna göra övningen. Låt dem diskutera om de har hört några andra hälsningsfraser. Gå igenom de hälsningsfraser de hört. Alternativt kan du ta upp några andra vanliga hälsningsfraser som ”tjena”, ”god kväll” etc.

Personuppgifter 5

Deltagarna fyller i blanketten. Är det något som de inte förstår så gå igenom det tillsammans.

Läxa

- Kunna fylla i personuppgifter.

6 Vart går den här bussen?

Mål

- Klara de vanligaste situationerna på bussen.
- Be om/tacka för hjälp samt svara någon som tackat.
- Ta reda på/förstå/informera om var något ligger.
- Förstå några vanliga skyltar.

Arbete med text

Inled med att prata om kommunikationer. Fråga vem som åker buss. Vet någon vilket nummer bussen har som går till centrum/sjukhuset/biblioteket etc. Vad heter hållplatsen? Hur mycket kostar en biljett? Vad är ett månadskort? Hur vet man vilken tid bussen går?

Titta på bilderna i boken på s. 46–47.

Prata om bilderna. Läs texten högt för gruppen eller lyssna på inspelningen. Gå igenom viktiga ord i texten. De behöver inte förstå alla ord. Läs i par eller körläs i gruppen.

Läsförståelse 6

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt dem sitta i smågrupper.

På bussen 6

Läs meningarna. Gå igenom meningarna så att alla förstår. Gör uppgiften och rätta.

Låt dem träna dialogerna parvis. Gör egna dialoger i gruppen eller parvis.

Skyltar 6

Svara på frågorna tillsammans.

Har deltagarna sett några andra skyltar?

Låt dem leta skyltar i omgivningarna och fotografera dem om möjligt.

Prata om vad skyltarna betyder.

Extra

Ta med busstidtabeller som deltagarna kan titta i. Alla som vill kan ladda ner lokaltrafikens app, om det finns en sådan.

Läxa

- Nya ord.
- Texten.
- Hitta substantiv i texten.

7

Kan jag få tala med Erik?

Mål

- Kunna klara sig i enkla telefon-situationer.
- Be om ursäkt/svara på en ursäkt.
- Inbjuda samt acceptera eller avböja en inbjudan.

Arbete med text

Inled med att tala om temat telefoner.

- Har du telefon?
- Vilket telefonnummer har du?
- Vilket telefonnummer är det till x?
- Vilket riktnummer är det till staden x?
- Är det dyrt att ringa i Sverige?
- Hur betalar man?

Lyssna på texten. Arbeta med ord och uttryck.

Läsförståelse 7

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt dem sitta i smågrupper.

Telefon 7

Diskutera i gruppen. Tala om skillnader mellan mobiltelefoner och fasta telefoner. Tala om skillnader i hur man säger om man talar med någon man känner eller inte känner. Finns det kulturella skillnader?

Träna på att svara i telefon. Träna på att säga ditt nummer på svenska. Gör uppgiften. Träna på telefonfraserna.

Allemansrätten

Använd texten som extraläsning eller vid ett tillfälle då den passar tematiskt. Prata om miljön där ni befinner er. Finns det skog där, åker eller är ni i en stad? Utgå ifrån vad deltagarna har haft för upplevelser i naturen i Sverige. Jämför med hur man ser på natur och egendom i andra länder.

Extra

Ta med en utskrift av en telefonräkning. Diskutera vad det kostar att ringa.

Läxa

- Telefonfraser.
- Praktisk övning i att hitta telefonnummer samt öppettider till en vårdcentral eller annan plats.

8

Några ärenden på stan

Mål

- Kunna klara sig vid inköp av varor.
- Känna till affärer, avdelningar etc.
- Känna till namn på olika matvaror.

Arbete med text

Skapa intresse för temat och texten. Ställ frågor, till exempel:

- Var du i någon affär i går?
- Vad köpte du där?
- När var du på banken/apoteket etc.?
- Vad gjorde du där?

Olika affärer: en affär, ett varuhus, ett apotek, ett systembolag.

Låt deltagarna nämna så många olika affärer som möjligt och vad man kan köpa i dem.

Lyssna på texten. Arbeta med ord och uttryck.

Filip packar upp (bilduppslag)

Prata om bilden. Vad heter varorna?

I livsmedelsaffären 8

Läs orden tillsammans och gå igenom dem. Visa gärna bilder på olika varor. Träna parvis:

- Ursäkta, var är/finns/står riset?
- På avdelningen för mjöl/gryn.

Förpackningar 8

Gå igenom/visa olika förpackningar. Gör övningen och gör fler exempel på vad man brukar ha i de olika förpackningarna. Man kan även tala om återlämnande av tomglas, burkar, batterier etc. Läs meningarna. Gå igenom meningarna så att alla förstår. Gör uppgiften och rätta.

Låt dem träna dialogerna parvis. Gör egna dialoger i gruppen eller parvis.

Datummärkning 8

Titta på exemplet. Förklara och skriv ut förkortningarna. Gör övningen. Titta på andra förpackningar och leta efter datummärkning. Fråga om de brukar läsa datummärkningar.

Vad kan man säga? 8

Introducera övningen. Gör eventuellt början av övningen tillsammans. Låt deltagarna göra övningen i smågrupper/parvis. Deltagarna kan med fördel titta i bokens tidigare texter för att hitta passande fraser.

Gå igenom tillsammans.

Läxa

- Repetera fraserna från Vad kan man säga? 8.

9 I affärer

Mål

- Kunna klara sig i en sko- och klädaffär samt frisersalong.
- Känna till regler för byte av vara.
- Kunna erbjuda, acceptera, avböja och tacka för hjälpen.

Arbete med text

Dela in texten i fyra mindre avsnitt enligt ljudfilernas struktur:

9:1 Erik i skoaffären, 9:2 Erik köper en skjorta, 9:3 Erik träffar Sara samt 9:4 Sara på frisersalongen.

9:1. Återknyt till text 8 (s. 57). Filip ser Erik gå in i en skoaffär. Vad ska Erik göra i skoaffären? Varför? Var köper du skor? Var kan man laga skor? o.s.v.

Ta upp: storlek, modell, kvalitet och locka fram så många nya ord som möjligt.

Lyssna på 9:1 (ljudfil nr 23). Arbeta med viktiga ord, uttryck och fraser. Körläs.

9:2. Tala om olika klädesplagg. Berätta vad du själv har på dig. Låt deltagarna berätta vad de har på sig. Ta upp färger, material, storlek med mera.

Lyssna på 9:2 (ljudfil nr 24). Arbeta med viktiga ord, uttryck och fraser. Körläs.

Lyssna på 9:3 (ljudfil nr 25) Arbeta med viktiga ord, uttryck och fraser. Körläs.

Prata om byte och öppet köp. Vad gäller?

Lyssna på 9:4 (ljudfil nr 26). Se om deltagarna har förstätt. Ställ frågor: Vad gör Sara? Hur vill hon ha håret? Blir Sara nöjd?

Arbeta med viktiga ord, uttryck och fraser. Samtala: Vem klipper dig? Vilken frisyrr har du? Är du frisör?

Läsförståelse 9

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt dem sitta i smågrupper.

Fraser i affären 9

Läs meningarna. Gå igenom dem så att alla förstår. Gör uppgiften och rätta.

Låt deltagarna träna dialogerna parvis. Gör egna dialoger i gruppen eller parvis.

I affären 9

Gör gärna denna övning när ni jobbat med resten av avsnittet en tid. Låt alla själva ta reda på svaren i första hand. De kan använda lexikon. Gå sedan igenom uppgiften tillsammans. Prata om hur de gjorde när de inte kunde. Hjälプ dem att hitta strategier för att hitta svar och förstå.

Grammatik

Adjektiv. Se sidan 99 i grammatikdelen. Gör tillsammans enkla kombinationer av adjektiv och substantiv. Öva på kläder. Till exempel "en blå skjorta".

Läxa

- Kläder.
- Skriv tio enkla kombinationer med adjektiv och substantiv.

10 Ja, må han leva!

Mål

- Kunna förstå och använda vanliga bordsfraser (uttrycka beröm, uppmaning, hälsa välkommen, bjuda etc.).
- Kunna framföra gratulationer.

Arbete med text

Ställ uppmjukningsfrågor, till exempel Vilket datum fyller Filip år? Hur mycket fyller han tror du? Vilka kommer på festen? (Återkoppla till avsnitt 7.)

Spela upp hela texten och ställ övergripande frågor, t.ex. Varför har Filip fest? Vad tycker gästerna om maten? Vad vill Filips granne?

Lyssna sedan på 10:1 (ljudfil nr 27). Gå igenom ord, uttryck och fraser. Gör därefter på samma sätt med 10:2 (ljudfil nr 28), 10:3 (ljudfil nr 29) och 10:4 (ljudfil nr 30).

Läsförståelse 10

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller låt dem sitta i smågrupper.

Grammatik

Repetera imperativformerna. Öva till exempel genom att skriva:

<i>hjälpa</i>	Hjälp	mig med väskan!
<i>skriva</i>	Skriv	ditt namn här!
<i>öppna</i>	Öppna	dörren!
<i>ge</i>	Ge	mig pennan!

Täck över imperativformen i mittkolumnen. Låt eleverna förvandla infinitiv till imperativ och kombinera med resten av meningen.

Gå igenom fler sätt att uttrycka uppmaning:

- Var snäll och ...!
- Kan du ...?

- ..., är du snäll!
- Skulle du vilja ...?

Fraser vid bordet 10

Läs meningarna högt. Gå igenom meningarna så att alla förstår. Deltagarna gör uppgiften, därefter rättar ni tillsammans. Låt dem träna dialogerna parvis och sedan göra egna dialoger.

Vad kan man säga? 10

Introducera övningen. Gör eventuellt början av övningen tillsammans. Låt deltagarna arbeta i smågrupper/parvis. De kan med fördel titta i bokens tidigare texter för att hitta passande fraser. Gå igenom tillsammans.

På biblioteket 10

Inled med att prata om bibliotek. Är det någon som har besökt ett bibliotek? Locka fram ord som har med bibliotek att göra. Gå sedan igenom orden i övningen. Låt dem svara på frågorna.

Extra

Besök ett bibliotek tillsammans. Uppmuntra alla till att skaffa ett lånekort. Visa de olika avdelningarna. Ibland går det att boka tid med en bibliotekarie som kan visa er runt.

Läxa

- Skriv ett sms/mejl och tacka Filip för festen.
- Repetera imperativ.

11 Krya på dig!

Mål

- Känna till något om sjukvård och sjukförsäkring i Sverige.
- Kunna några sjukdomstermer och ord för kroppen.
- Kunna kommunicera med sjukvårdspersonal.

Arbete med text

Inled med att prata om sjukvården i Sverige. Har du varit på vårdcentralen eller på sjukhuset? Hur fick du en tid? Prata också om sjukdomar.

Lyssna på texten. Dela gärna upp den, så att ni lyssnar på ett ljudklipp i taget. Se till att alla förstår och gå igenom viktiga ord innan ni går vidare till nästa ljudfil.

I väntrummet (bilduppslag)

Prata och fantisera i gruppen om vad ni ser på bilden. Hur ser det ut i väntrummet? Vilka är det som sitter där? Hur gamla är de? Vad tror ni att de har för sjukdom? Varför behöver de träffa en doktor?

Arbete med text

Låt deltagarna själva eller i grupp ta reda på vad som menas med de olika etiketterna. Titta också på öppettiderna (apoteket).

Gå sedan igenom tillsammans. Många av orden är svåra men ändå viktiga att förstå.

För grammatiskt drivna deltagare passar det här bra att titta på verbformen passiv i grammatikdelen.

Uppmuntra alla till att läsa på etiketterna på sina egna läkemedel.

Sjukdomstermer 11

Gå igenom orden och gör övningen.

Kroppsdelar 11

Gå igenom kroppsdelarna.

Gör övningen. Träna tillsammans genom att du ger enkla instruktioner, till exempel:

- Peka på ...!
- Var sitter ...?

Gör enkla dialoger med sjukdomstema tillsammans, till exempel:

- Hur mår du?
- Inte så bra.
- Har du ont?
- Ja, jag har ont i ryggen.

Kommunikativ övning 11

Börja med att läsa meningarna högt. Körläs sedan. Överdriv prosodin något. Låt dem göra övningen och gå igenom svaren tillsammans. Låt dem läsa meningarna för att träna uttalet och nöta in fraserna.

Läxa

- Sjukdomstermer och kroppsdelar.

12 En levnadsbeskrivning

Mål

- Kunna berätta mer ingående om sig själv, sin utbildning, sitt arbete och sina framtidsplaner.
- Aktivt behärska det språk som används vid enklare anställningsintervjuer.
- Känna till hur man skriver ett personligt brev.
- Några svenska högtider.

Arbete med text

Lyssna på 12:1 (ljudfil nr 37).

Utgå från bilden. Vem är Ali, tror ni?

Varför tror ni han vill byta jobb?

Läs annonsen noga. Skriv ut förkortningar. Vad betyder orden?

Ställ frågor om texten:

- Är det en tillsvidareanställning?
- Måste man ha körkort? Varför?
- Måste man ha arbetat med bilreparationer tidigare?

Samtala om vad han bör skriva i det personliga brevet? Vilka uppgifter bör han ta med?

Lyssna på hela brevet (ljudfil nr 38).

Vilka upplysningar tar Ali med i brevet?

Arbeta med viktiga ord och uttryck.

Läsförståelse 12

Låt deltagarna svara på frågorna. Gör det tillsammans om det är svårt, eller så kan de sitta i smågrupper.

Svenska högtider 12

Utgå från deltagarnas förkunskaper och de högtider som precis passerat eller snart infaller. Vilka känner de till? Låt dem berätta vad de vet om varje högtid. Gå sedan gärna vidare med att låta deltagarna berätta om några viktiga högtider ifrån sina kulturer.

Beroende på tid och intresse kan ni prata om mat som är speciell på några av högtiderna, eller spela upp musik som förknippas med dessa.

Läxa

- Skriv ett personligt brev.